

RIJKSWATERSTAAT: 13 FTE EXTRA VOOR CYCLISCHE BEOORDELING LOZINGSVERGUNNINGEN

Dennis Kalf

De circa 800 vergunningen voor industriële lozingen die Rijkswaterstaat in beheer heeft, worden volgens een nieuwe aanpak cyclisch beoordeeld. Dat is mede het gevolg van het ZZS-beleid dat gericht is op het voorkomen of beperken van zeer zorgwekkende stoffen in de leefomgeving. RWS heeft 13 fte aan extra mensen in dienst genomen om de controle vorm te geven, aangevuld met een projectmatige aanpak met inzet van adviesbureaus.

TEKST BERT WESTENBRINK | BEELD ISTOCK

In een pilot werden de eerste 66 vergunningen doorgelicht door de adviesbureaus Witteveen+Bos en Royal HaskoningDHV. Na de pilot gingen genoemde bureaus aangevuld met adviesbureau Tauw aan de slag om nog eens 120 van de meest prioritaire vergunningen onder de loep te nemen. Afgelopen maart lichtten de bureaus tijdens een seminar op Aqua Nederland de screening van deze vergunningen toe. Hun oordeel was stevig: de beoordeling was een 'enorme' maar ook een 'zeer noodzakelijke' klus. De bevindingen versterkten het idee dat er een inhaalslag en structurele borging nodig zijn om de industriële lozingsvergunningen up-to-date te krijgen en te houden, ondanks dat, aldus RWS, er geen lozingen zijn aangetroffen die direct ingrijpen noodzakelijk maakte. De noodzaak van een adequaat beheer van de lozingsvergunningen heeft onder meer een impuls gekregen door het zogeheten ZZS-beleid. Dat is gericht

op het voorkomen en beperken van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in de leefomgeving. Dat betekent: minimalisatie door bronanpak (preventie) en reductiemaatregelen om zeer zorgwekkende stoffen uit te faseren en een continu proces om te kijken of dit beter kan. Daarbij geldt dat bedrijven bij de te nemen maatregelen minimaal gebruik moeten maken van de Beste Beschikbare Technieken (BBT). Dat het ZZS-beleid een belangrijk instrument is om te komen tot een continue verbetering, onderschrijft projectmanager Dennis Kalf bij Rijkswaterstaat. Hij plaatst er wel een kanttekening bij: "Het is niet zo dat het ZZS-beleid er ineens toe leidt dat bedrijven allemaal andere zuiveringen moeten neerzetten. Nee, die staan er al en die zijn veelal geschikt. Alleen de minimalisatieplicht en het continu moeten blijven verbeteren, is het handvat waarmee de emissies steeds verder kunnen worden teruggedrongen. En wij zijn aan

het bezien of vergunningen actualisatie behoeven.”

Omvangrijke klus

Kalf is bij Rijkswaterstaat projectleider industriële lozingsvergunning. Hij staat voor de bezien- en herzien-operatie van de bij adviesbureaus uitbesteedde 120 vergunningen en brengt de opgedane ervaring in bij het beoordelen van de andere industriële lozingsvergunningen die onder de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat vallen. De screening daarvan is een omvangrijke klus. De in 2018 afgeronde pilot moest inzicht geven in het traject dat RWS moest uitstippelen om alle industriële lozingsvergunningen te bezien. Een van de uitkomsten van de pilot was dat de vergunningen nog niet waren aangepast aan het ZZS-beleid.

“Dat heeft ons niet verbaasd”, vertelt Kalf. “In 2016, 2017 is het ZZS-beleid voor lozingen op oppervlaktewater van kracht geworden. Het is logisch dat vergunningen die daarvoor zijn afgegeven niet ogenblikkelijk op dat beleid zijn aangepast. En daarbij wil ik de kanttekening maken dat er niet één vergunning is aangetroffen die acuut ingrijpen vergde omdat er een milieurisico was. Dat is niet aan de orde geweest.” Wel bevestigde de pilot dat er een inhaalslag nodig is om de vergunningen te bezien en zo nodig aan te passen. Niet alleen vergde het ZZS-beleid een update, ook was er, zo werd duidelijk, een tijd minder aandacht geweest voor het bezien van de vergunningen door RWS.

Die verminderde aandacht is verklaarbaar, aldus Kalf. De projectleider gaat daarvoor jaren terug in de tijd, toen het beeld was ontstaan dat de waterkwaliteit was verbeterd en dat lozingen voldoende waren gesaneerd. Dat

‘Wij hebben de grote industrie. Dat zijn allemaal complexe bedrijven’

beeld veranderde deels door de verbetering van de meettechnieken. Daardoor werden meer en meer problematische stoffen gevonden in het oppervlaktewater. “In de afgelopen jaren zijn stoffen aangetroffen waarvan wij dachten: waar komen die vandaan? Ik moet daarbij wel zeggen dat hier vooral gaat om indirecte lozingen waarvoor Rijkswaterstaat niet het bevoegd gezag is. Over het algemeen zie je dat industriële lozingen minder vaak beperkend zijn voor de inname uit spaarbekkens voor de drinkwaterproductie. Het zijn meestal gewasbeschermingsmiddelen die voor de problemen zorgen en die komen voor een groot deel ook nog eens uit het buitenland. Maar los daarvan, in de tijd is dus wel het inzicht toegenomen dat wij meer inspanningen moeten leveren om regelmatig die vergunningen te bekijken. En dat is wat we aan het doen zijn.”

Structurele aanpak

Kalf spreekt over een structurele aanpak, waar de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op inzet. “Het is de bedoeling dat we al onze vergunningen cyclisch gaan en blijven bezien. Je kunt het ZZS-beleid alleen maar goed uitvoeren als je het op die manier doet. En dat pakken we heel serieus op. We hebben nieuwe vergunningsverleners aangenomen en die zijn we nu aan het opleiden.” Het gaat om 13 fte, vertelt Kalf. “Dat aantal is gebaseerd op de uitkomsten van de pilot. Die mensen hebben we nodig voor het cyclische proces.” De uitbreiding is permanent, de opleiding intensief. Het ministerie heeft een modulair opleidingscircuit opgezet omdat de kennis die vereist is toeneemt, maar ook omdat er een tekort is aan specialisten bij vergunningsverleners als RWS en de waterschappen. Ook de

adviesbureaus kampen ermee; zij laten nieuwe mensen meelopen in de screeningsoperatie om ze zo werkenderwijs op te leiden.

Als de adviesbureaus klaar zijn met hun werk zijn er zo’n 200 lozingsvergunningen beoordeeld en indien nodig herzien. Dan zijn er nog zo’n 600 te gaan. “Daar zijn onze regio’s al mee begonnen”, vertelt Kalf. “Ook zijn vergunningen op basis van initiatieven van bedrijven opgepakt, zij kunnen immers zelf een vernieuwde lozingsvergunning aanvragen.”

Vorig jaar meldde de minister aan de Tweede Kamer dat de bezien- en herzien-operatie van de industriële lozingsvergunningen minimaal 5 jaar gaat duren. Een rekbaar tijdspad. We kunnen geen harde toezegging doen over een stip op de horizon, zegt Kalf. “We hebben geen mkb-bedrijven, we hebben de grote industrie. Dat zijn allemaal complexe bedrijven.”

Die complexiteit zit ‘m in de productieprocessen, maar ook in de ZZS-verplichting dat stoflozingen geminimaliseerd moeten worden. In de bezien- en herzien-operatie moeten bedrijf en vergunningverlener op zoek naar de best beschikbare technieken, zodat de lozing ‘acceptabel is voor het ontvangende water’, met daarbij de verplichting dat er gestreefd wordt naar verdere uitfasering van zeer zorgwekkende stoffen.

Kalf: “Door de minimalisatieplicht zullen in de loop van de tijd lozingen van ZZS afnemen. Zover dat kan overigens, want er zullen altijd stoffen blijven, waarbij het heel erg moeilijk wordt. En het gaat ook niet om zogenoemde end-of-pipe-oplossingen. Minimalisatieplicht kan ook betekenen dat je het aan de bron beter aanpakt. Er zijn soms best mogelijkheden een bedrijfsproces zo te wijzigen dat zo’n zeer zorgwekkende stof helemaal niet ontstaat of in ieder geval wordt geminimaliseerd.” •

‘We gaan en blijven al onze vergunningen cyclisch bezien’